వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల స్వరూపం

గ్రూప్-1 మెయిన్స్ పేపరు-3, విభాగం-3 సిలబస్‌లో రెండో చాప్టర్, గ్రూప్-2 పేపర్-3లో రెండో విభాగం ఐదో చాప్టర్‌లో 'ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వ్యవసాయరంగ ఉత్పత్తుల స్వరూపం' ప్రస్తావన ఉంది. ఈ పరీక్షలు రాసే అభ్యర్థులు వ్యవసాయరంగ ఉత్పత్తుల గురించి సమగ్ర సమాచారాన్ని అధ్యయనం చేయడం మంచిది.

వ్యవసాయరంగం అంటే వరి, గోధుమ, చెరకు మొదలైన పంటలే కాదు. అనేక ఇతర అనుబంధ రంగాలూ (Allied sectors) ఉన్నాయి. వ్యవసాయ రంగం, దాని ఉపరంగాలేమిటో పరిశీలిద్దాం.

వ్యవసాయరంగ ప్రధాన పంటలు :

వ్యవసాయశాఖ గణాంకాల ప్రకారం 2002-03లో ఖరీఫ్, రబీ సీజన్ల లో పట్టిక-1లో పేర్కొన్న పంటల సాగు మొత్తం విస్తీర్ణం 3341 హెక్టార్లు ఉంటే 2006-07 నాటికి 5161 హెక్టార్లకు విస్తరించింది. వ్యవసాయరంగ ప్రధాన పంటలైన వరి, జొవర్, బాజ్రా, జొన్న, మొక్కజొన్నలు, రాగులు, వేరుశెనగ, నూనెగింజలు మొదలైనవి సాగు చేస్తున్నారు.

పశుసంవర్ధక ఉత్పత్తులు :

పశుసంవర్ధక అభివృద్ధి-ఉత్పత్తులు మన రాష్ట్ర వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల్లో అంతర్భాగం. నిజానికి పచ్చని వ్యవసాయ మైదానాలే పశు సంపద అభివృద్ధికి దోహదం చేస్తాయి. బర్రెలు, గొర్రెలు, మేకలు, పందులు, కోళ్లు(పౌల్ట్రీ) మొదలైనవి మన రాష్ట్రంలోని పశుసంపద.

గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలకు పశు సంపద ఎంతో ఉపాధి కల్పిస్తోంది. రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తిలో ప్రాధాన్యత సంతరించుకున్న పాలు, గుడ్లు, మాంసం మొదలైనవి ఈ పశుసంవర్ధక విభాగానికి చెందినవే.

ముఖ్యాంశాలు :

- పశుసంవర్ధక ఉత్పత్తులు రాష్ట్రంలో 60 లక్షల మందికి ఉపాధి కల్పిస్తున్నాయి.
- తరచూ కరవుకు గురయ్యే ప్రాంతాల్లో జంతు సంబంధమైన ఉత్పాదక చర్యలు ఎంతో ఉపశమనం కలిగిస్తున్నాయి.
- రాష్ట్రంలో ఐదు లక్షల కుటుంబాలు గొర్రెల పెంపకం మీద ఆధారపడి జీవిస్తున్నాయి
- 11వ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతానికి వివిధ పంటల ద్వారా జీడీపీ (స్థూల జాతీయోత్పత్తి)కి వచ్చే ఆదాయంతో సమానంగా జంతు సంబంధ ఉత్పత్తులు ఉంటాయని అంచనా.

చేపల పెంపకం

మన రాష్ట్రంలో నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల విస్తరణ చేపల పెంపకానికి ఎంతో దోహదపడుతోంది. అనేక మందికి ఉపాధి కల్పనలో, రాష్ట్ర ఎగుమతుల అభివృద్ధిలో మత్స్యరంగం ఎంతో కృషిచేస్తోంది.

ముఖ్యాంశాలు :

- బ్రాకిష్, ఫ్రెష్ వాటర్ రొయ్యల ఉత్పత్తిలో భారతదేశంలోనే మన రాష్ట్రం ప్రథమ స్థానంలో ఉంది.
- సముద్ర చేపల ఉత్పత్తుల్లో ఐదో స్థానం.
- అన్నిరకాల చేపల ఉత్పత్తుల్లో రెండో స్థానం కలిగి ఉంది.
- 2006-07లో 9.61 లక్షల టన్నుల చేపల ఉత్పత్తులను సాధించారు. 2,500 కోట్ల రూపాయల చేపలు ఎగుమతి అయ్యాయి. ఇది మొత్తం జాతీయ చేపల ఎగుమతిలో 40 శాతం.
- 2007 అక్టోబర్ నాటికి 4.5 లక్షల టన్నుల చేపలు, రొయ్యల ఉత్పత్తి సాధించారు. వీటి విలువ 7000 కోట్ల రూపాయలు.
- 2007లో నాగార్జునసాగర్ వద్ద 5 కోట్ల రూపాయల (ప్రపంచ బ్యాంకు నిధులు)తో 33,000 మంది జాలరులకు లబ్ది చేకూర్చే విధంగా చేపల ఉత్పత్తికి చర్యలు తీసుకున్నారు. ఇదే ఏడాది రూ. 7.34 కోట్లతో 3,700 మందికి లబ్ది చేకూర్చేవిధంగా కమ్యూనిటీ ట్యాంక్ మేనేజ్‌మెంట్ కింద చేపల ఉత్పత్తిని పెంచే చర్యలు తీసుకున్నారు.

పట్టిక 2ను పరిశీలిస్తే చెరువుల ద్వారా, సముద్రం ద్వారా 2001-02 తర్వాత చేపల ఉత్పత్తులు గణనీయంగా పెరిగినట్లు తెలుస్తోంది.

పట్టిక-1 : అధిక దిగుబడి వంగడాల ద్వారా సాగు విస్తీర్ణం - రాష్ట్ర ఉత్పత్తుల స్వరూపం (వేల హెక్టార్లలో)

పంటపేరు	సంవత్సరం 2002-03			సంవత్సరం 2006-07		
	ఖరీఫ్	రబీ	మొత్తం	ఖరీఫ్	రబీ	మొత్తం
ధాన్యం	1737	665	2402	2641	1337	3978
గోధుమ	0	7	7	0	18	18
జొవర్	152	348	500	149	238	387
బాజ్రా	33	0	33	49	12	61
మేజ్	296	103	399	535	190	725
మొత్తం	2218	1123	3341	3374	1787	5161

మూలం : వ్యవసాయశాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం.

పట్టిక-2 : రాష్ట్రంలో చేపలు, రొయ్యల ఉత్పత్తుల వివరాలు (టన్నులలో)

సంవత్సరం	ఇన్‌ల్యాండ్ చెరువుల ద్వారా	మెరైన్ సముద్రపు చేపలు	మొత్తం
1961	82,640	1,51,318	2,33,958
1971	88,320	1,30,435	2,18,755
1981	1,24,191	1,20,538	2,44,729
1991	1,36,245	1,15,689	2,51,934
2001-02	4,71,000	2,42,000	7,13,000
2006-07	6,72,357	2,18,836	8,91,193

మూలం : మత్స్యశాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉద్యానవన ఉత్పత్తులు

రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తిలో ఉద్యానవన పంటల వాటా 2008-09 నాటికి 5.03 శాతంగా ఉంది. ఉద్యానవన పంటల సాగు ద్వారా భూమి ఉత్పాదకత పెరగడమే కాకుండా ఉపాధి అవకాశాలూ మెరుగవు తాయి. పండ్ల తోటల సాగు విస్తీర్ణంలో మన రాష్ట్రానిది మొదటిస్థానం. కాగా ఉత్పత్తిలో రెండోస్థానం. పండ్ల ఉత్పత్తుల ప్రాధాన్యాన్ని రైతులకు తెలియజేసి సాగు విస్తరించడానికి, ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని ఉపయోగించి అధిక ఉత్పత్తులను సాధించడానికి రాష్ట్ర ఉద్యానవన కమిషన్ ద్వారా అనేక కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారు.

1982 నాటికి 3.70 లక్షల హెక్టార్ల భూమి ఉద్యానవన సాగులో ఉండేది. అది 2008-09 నాటికి 19.89 లక్షల హెక్టార్లకు, ఉత్పత్తులు 204.6 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులకు చేరాయి.

జీడితోటలు:

రాష్ట్రంలో కాసులు కురిపించే పంటగా జీడిసాగుకు పేరుంది. 2007 నాటికి 624 హెక్టార్లు, 2008-09లో 693.9 హెక్టార్లు అదనంగా సాగు లోకి తెచ్చారు. 5891 హెక్టార్లలో ఈ తోటలను తిరిగి పునరుద్ధరించే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు.

కొబ్బరితోటలు:

తినుబండారాల తయారీలో కొబ్బరి అవసరం. అందుకే ఈ పంట కు మంచి డిమాండ్ ఉంది. 2007-2008లో అదనంగా 1595 హెక్టార్ల ను సాగులోకి తేవాలని నిర్ణయించారు. 2007 అక్టోబర్ నాటికి 1023 హెకార్లు సాగైంది. మన రాష్ట్రంలో కొబ్బరి తోటల సాగులో జీవవైవి. ద్యాలను అనుసరిస్తున్నారు.

కూరగాయలు:

ఆరోగ్యానికి అవసరమైన పోషక విలువలు కూరగాయల ద్వారా లభిస్తాయి. ప్రతి వ్యక్తికీ సగటున రోజుకు 280 గ్రాముల కూరగా యలు అవసరం. కాగా మన రాష్ట్రంలో తలసరి లభ్యత ఇంతకంటే తక్కువగా ఉంది. కూరగాయల ఉత్పాద కతను పెంచడానికి ప్రభు త్వం హైబ్రిడ్ విత్తనాలను పంపిణీ చేస్తోంది. కూరగాయల సాగులో రైతులకు శిక్షణ కార్యక్రమాలు కూడా నిర్వహిస్తున్నారు. 2007 నాటికి 18,312 హెక్టార్లకు సరిపడే హైబ్రిడ్ విత్తనాలను పంపిణీ చేశారు. 2008-09లో 1.01 లక్షల హెక్టార్లకు హైబ్రిడ్ విత్తనాలు పంపిణీ చేశా రు. 1.35 లక్షల మందికి మినీ వెజిటబుల్ కిట్స్‌ను కూడా అంద జేశారు.

సుగంధద్రవ్యాలు:

మనదేశంలో సుగంధ ద్రవ్యాల సాగు విస్తీర్ణం పెరుగుతోంది. వీటికి అవసరమైన సాంకేతిక పరి జ్ఞానాన్ని అందించే ప్రయత్నం చేసు న్నారు. అక్టోబర్ 2007 నాటికి 569 హెక్టార్ల పంట సాగుకు అవసర మయ్యే కొత్త రకం యంత్రాలను ఉపయోగించారు. 2008-09లో 641.73 హెక్టార్లలో అదనంగా సాగు చేశారు.

పూలతోటల పెంపకం(ఫ్లోరీకల్చర్):

జాతీయ, అంతర్జాతీయ మార్కెట్లలో పూలకు డిమాండ్ పెరిగింది. ఈ రంగంలో ఉపాధి అవకాశాలు కూడా అధికమయ్యాయి. పూల తోటల పెంపకం నేడు పరిశ్రమగా మారింది. అంతూరియం, గార్బ లా, కార్నేషన్స్ లాంటి రకాలను గ్రీన్ హౌస్ ఫార్మింగ్ విధానం ద్వారా సాగు చేస్తున్నారు. వీటి ఎగుమతుల ద్వారా విదేశీ మారక ద్రవ్యం లభి స్తోంది. పట్టణ ప్రాంతాల్లో కాలుష్యం ప్రభావం నుంచి ఉపశమనం కోసం, అలంకరణకు, ఆహ్లాదానికి పూలు తప్పనిసరి. దాంతో అన్ని ప్రాంతాల్లో పూల తోటలు సాగు చేస్తున్నారు. 2008-09లో 2143 హెక్టార్లలో విడిపూల సాగు చేపట్టారు.

పుట్టగొడుగుల పెంపకం:

వీటిలో ప్రొటీన్లు, మాంసకృత్తులు అధికంగా ఉంటాయి. పుట్ట గొడుగుల పెంపకానికి కావాల్సిన విత్తనాలను రైతులకందించి ప్రభు త్వం ప్రోత్సహిస్తోంది. మన రాష్ట్రంలో ఆరు చోట్ల పుట్టగొడుగుల పరి శోధనా కేంద్రాలున్నాయి. 2008-09లో 4181 కిలోల స్పాన్ మెటీరి యల్‌ను తయారు చేయడంతో పాటు 370 మందికి శిక్షణ ఇచ్చారు.

ఆయిల్ పాం ఉత్పత్తుల అభివృద్ధి:

పాం ఆయిల్ ఉత్పత్తి, సాగు విస్తీర్ణంలో దేశంలోనే ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి స్థానంలో ఉంది. 4.10 లక్షల హెక్టార్ల భూమి పాం ఆయిల్ సాగుకు అనువైందిగా గుర్తించారు. 2008-09 నాటికి 77,328 హెక్టా ర్లను ఆయిల్ పాం సాగు కిందకు తీసుకొచ్చారు. పెదవేగి (పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా) వద్ద ఉన్న ఆయిల్ పాం నేషనల్ రిసెర్చ్ సెంటర్ వద్ద విత్తనాలను తయారు చేస్తున్నారు.

రాష్ట్ర హార్టికల్చర్ మిషన్

దీని ద్వారా 2008-09లో రూ.156.20 కోట్ల ఖర్చుతో ఐపిఎం, ఐఎన్ఎం ఆర్గానిక్ వ్యవసాయం, ఫార్మ్ మెకనైజేషన్ మొదలైనవి చేప డుతున్నారు. ఏపీ మైక్రో ఇరిగేషన్, డ్రిప్, స్ప్రింక్లర్ లాంటి నీటిని పొదుపు చేసే పద్ధతుల ద్వారా హార్టికల్చర్‌ను అభివృద్ధి చేస్తున్నారు. 2008-09లో లక్ష్యం 1.5 లక్షల హెక్టార్లు కాగా, 1.31 లక్షల హెక్టార ్లను డ్రిప్/స్ప్రింక్లర్ ఇరిగేషన్ కిందకు తీసుకొచ్చారు.

రాష్ట్రంలో పండ్ల తోటలు విస్తీర్ణం, ఉత్పత్తిలో ఆధిక్యతను కలిగి ఉన్నాయి(పట్టిక-1). మన రాష్ట్రం నుంచి 2008-09లో 2.38 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల హార్టికల్చర్ ఉత్పత్తులు, 942 కోట్ల రూపాయల

పట్టిక-1: హార్టికల్చర్ పంటలు, ఉత్పత్తి-విస్తీర్ణం 2008-09(అంచనాలు)		
పంట కేటగిరీ	విస్తీర్ణం (లక్షల హెక్టార్లలో)	ఉత్పత్తులు (లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల్లో)
పండ్ల ఉత్పత్తులు	9.36	131.65
ప్లాంటేషన్ ఉత్పత్తులు	3.86	6.76
వెజిటబుల్స్,ట్యూబర్ ఉత్పత్తులు	3.24	52.67
సుగంధ ద్రవ్యాలు	3.03	11.51
పూల ఉత్పత్తులు	0.19	1.25
మెడిసిన్, ఆరోమెటిక్ ప్లాంట్స్	0.20	0.77
మూలం: హార్టికల్చర్ డిపార్ట్‌మెంట్, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం		

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వివిధ ఉద్యానవన ఉత్పత్తులు: రాష్ట్ర ర్యాంకులు	
ఉత్పత్తి రకం	ర్యాంకు
సుగంధద్రవ్యాలు	1
పండ్ల ఉత్పత్తులు	2
నిమ్మజాతి, బొప్పాయి, ఆయిల్ పాం, మామిడి	1
పూల ఉత్పత్తులు	3

విలువైన ఎగుమతులు సాధించాం. ఎగుమతుల్లో అత్యధిక విలువ సాధించిన హార్టికల్చర్ ఉత్పత్తుల్లో ర్యాంకుల వారీగా పండ్ల ఉత్పత్తుల్లో చిల్లీస్(మిర్చి) రూ.289 కోట్లతో ప్రథమస్థానంలో ఉండగా, తరువాత స్థానాల్లో మామిడి(రూ.47.9కోట్లు), దానిమ్మ (రూ.37.5కోట్లు) ఉన్నాయి. మామిడి కౌలాలంపూర్, హాంకాంగ్, దుబాయ్, జర్మనీ మొదలైన దేశాలకు ఎగుమతి అవుతున్నాయి. మిర్చి మలేసియా, అమెరికా, శ్రీలంక దేశాలకు ఎగుమతి అవుతోంది. దానిమ్మ కోల్‌కతాకు, ద్రాక్షపండ్లు యూరప్ దేశాలకు ఎగుమతి అవుతున్నాయి. సింగపూర్, హాంకాంగ్ దేశాలకు రూ.425 కోట్ల విలువైన ప్రాసెస్ చేసిన ఆహార ఉత్పత్తులు ఎగుమతి అవుతున్నాయి. తర్వాత స్థానం అరబ్ దేశాలది. ఇక్కడకు పంపే ఉత్పత్తుల విలువ రూ.30కోట్లు.

మాదిరి ప్రశ్నలు

1. రాష్ట్ర హార్టికల్చర్ మిషన్ ముఖ్య ఉద్దేశం?
   ఎ) సాగు విస్తరణ
   బి) ఆధునిక పరిజ్ఞానాన్ని ఉపయోగించి అధిక ఉత్పత్తులు సాధించడం
   సి) ఇతర వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు తగ్గించి, ఉద్యానవన ఉత్పత్తులు పెంచడం
   డి) ఎ,బి
2. రాష్ట్రంలో హార్టికల్చర్ సాగు విస్తీర్ణం 2008-09 నాటికి ఎన్ని లక్షల హెక్టార్లు?
   ఎ) 19.9 బి) 30 సి) 25 డి) 10
3. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో హార్టికల్చర్ ఉత్పత్తులు 2008-09 నాటికి ఎన్ని లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు?
   ఎ) 200 బి) 150 సి) 100 డి) 50
4. రాష్ట్రంలో కాసులు కురిపించే పంటగా దేనికి పేరు?
   ఎ) మామిడి బి) జీడి
   సి) కందులు డి) వరి
5. సుగంధ ద్రవ్యాల ఉత్పత్తిలో దేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థానం?
   ఎ) 2 బి) 3 సి) 4 డి) 1
6. పాం ఆయిల్ ఉత్పత్తుల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు సంబంధించి సరైంది?
   ఎ) ఉత్పత్తులు, విస్తీర్ణం, ఉత్పాదకతలో ప్రథమ స్థానం
   బి) ఉత్పత్తిల్లో ప్రథమ స్థానం
   సి) విస్తీర్ణంలో ద్వితీయ స్థానం
   డి) ఉత్పాదకతలో ప్రథమ స్థానం
7) ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి 2008-09లో హార్టికల్చర్ ఎగుమతుల విలువ?
   ఎ) రూ.942 కోట్లు బి) రూ.800 కోట్లు
   సి) రూ.500 కోట్లు డి) రూ.1200 కోట్లు
8) మన రాష్ట్రం నుంచి ద్రాక్ష పండ్లు ఏ దేశాలకు ఎక్కువగా ఎగుమతి అవుతున్నాయి?
   ఎ) యూరప్ బి) ఆసియా
   సి) ఉత్తర, దక్షిణ డి) ఏవీ కావు

సమాధానాలు

1	డి	2	ఎ	3	ఎ		
5	డి	6	ఎ	7	ఎ	8	ఎ

ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయం – పశు సంవర్ధక, పట్టు పరిశ్రమ ఉత్పత్తులు

వ్యవసాయమంటే వరి, గోధుమ, చెరకు వంటి పంటలే కాకుండా ఇతర అనుబంధ రంగాలు కూడా ఉన్నాయి. వాటిలో పశు సంవర్ధక ఉత్పత్తులైన పాలు, గుడ్లు, మాంసం, పందుల పెంపకం, పట్టు పరిశ్రమ మొదలైనవి ముఖ్యమైనవి.

వాస్తవానికి పచ్చని వ్యవసాయ మైదానాలే పశు సంపద అభివృద్ధికి దోహదం చేస్తాయి. బర్రెలు, గొర్రెలు, మేకలు, పందులు, కోళ్లు (పౌల్ట్రీ) వంటివి మన రాష్ట్రంలోని ప్రధాన పశు సంపద. గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజల ఉపాధిలో ఈ రంగం కీలకం. రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తిలో ప్రాధాన్యం సంతరించుకొన్న పాలు, గుడ్లు, మాంసం పశు సంవర్ధక విభాగానికి చెందినవే.

ఆర్థిక ప్రాధాన్యం:

పశు సంవర్ధక ఉత్పత్తుల ద్వారా రాష్ట్రంలో 60 లక్షల మంది ఉపాధి పొందుతున్నారు. తరచూ కరవుకుగురయ్యే ప్రాంతాల్లో జంతు సంబంధ ఉత్పాదక చర్యలు ఎంతో ఉపశమనం కలిగిస్తున్నాయి. ఐదు లక్షల కుటుంబాలు గొర్రెల పెంపకంపైనే ఆధారపడి జీవిస్తున్నా యంటే ఉపాధి కల్పనలో ఈ రంగ ప్రాధాన్యం అర్థం చేసుకోవచ్చు.

ప్రత్యేక ఆర్థిక పథకాలు:

1. పశువులకు బీమా సౌకర్యం (Livestock Insurance Scheme) కింద 50 శాతం సబ్సిడీ.
2. పశువులకు ఫుట్, మౌత్ డిసీజ్ నివారణకు సామూహిక వ్యాక్సి నేషన్. 2008-09లో అన్ని రకాల రైతుల వద్ద ఉన్న గొర్రెలకు డీ వార్మింగ్ సదుపాయం కల్పించి గొర్రెపిల్లల మరణాల రేటును తగ్గించడం, 2.17 లక్షల గొర్రెలకు బీమా సదుపాయం కల్పిం చడం.
3. రైతు ఆత్మహత్యలు ఎక్కువగా ఉన్న 16 జిల్లాల్లో ప్రధానమంత్రి ప్రత్యేక ప్యాకేజీ కింద 2006-2008 మధ్య 247 కోట్ల రూపా యలతో 36.461 పాలిచ్చే పశువులను అందిచారు.
4. మేలురకం గొర్రెపిల్లల యూనిట్లను చిన్న రైతులకు అందించి, వారి ఆర్థిక ఉన్నతికి తోడ్పడటానికి 2007-08లో జీవ క్రాంతి పథ కాన్ని ప్రారంభించారు.
5. గోపాలమిత్ర పథకం ద్వారా 11.80 లక్షల ఆర్టిఫిషియల్ ఇన్ సెమినేషన్స్ నిర్వహించి, 3.39 లక్షల క్రాస్ బ్రీడ్ దూడలు ఉత్పత్తి చేశారు.

చేపల పెంపకం:

రాష్ట్రంలో నీటిపారుదల ప్రాజెక్టుల విస్తరణ చేపల పెంపకాభివృద్ధిలో దోహదపడుతోంది. ఉపాధి కల్పన, ఎగుమతుల వృద్ధికి మత్స్యరంగం కృషి చేస్తోంది.

ముఖ్యాంశాలు:

- బ్రాకిష్, ఫ్రెష్ వాటర్ రొయ్యల ఉత్పత్తిలో మన రాష్ట్రం దేశంలో ప్రథమ స్థానంలో ఉంది.
- సముద్ర చేపల్లో రాష్ట్రానిది ఐదో స్థానం.
- అన్ని రకాల చేపల ఉత్పత్తుల్లో రెండో స్థానం.
- రాష్ట్రంలో 2007-08లో 10.56 లక్షల టన్నులున్న ఉత్పత్తులు 2008-09 నాటికి 12.56 లక్షల టన్నులకు పెరిగాయి.
- జాతీయ సముద్ర చేపల ఎగుమతుల్లో రాష్ట్ర వాటా 40 శాతం.
- 2008-09లో 1511 మత్స్య మిత్రా గ్రూపులకు పావలా వడ్డీ పథకం ద్వారా ఒక్కో సభ్యుడికి (గ్రూపులో 5 మంది సభ్యులు ఉం టారు) రూ. ఐదువేల చొప్పున 920 గ్రూపులకు రూ.2.43 కోట్లను ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది.

పాలు, గుడ్లు, మాంసం ఉత్పత్తులు:

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పౌల్ట్రీ ఫార్మింగ్ వేగంగా అభివృద్ధి చెందుతోంది. బ్రాయిలర్, గుడ్ల ఉత్పత్తిలో మన రాష్ట్రం(సంవత్సర ఉత్పత్తి 1925 కోట్ల గుడ్లు) దేశంలోనే ప్రథమస్థానంలో ఉంది. చిన్న, సన్నకారు రైతులు పెరట్లోనే పౌల్ట్రీ ఉత్పత్తులను చేపట్టేలా చర్యలు తీసుకొంటు న్నారు. దీనిలో భాగంగా వనరాజు/ గ్రామప్రియ రకాల కోళ్లను ప్రత్యే క ఉత్పత్తి కేంద్రం ద్వారా రైతులకు అందుబాటులో ఉంచు తున్నారు.

పశుగ్రాసం:

రాష్ట్రంలో 8.83 లక్షల ఎకరాల్లో పశుగ్రాసం అభివృద్ధికి చర్యలు చేపడు తున్నారు. 2008-09లో 113.38 లక్షల ఫాడర్ స్లిప్స్ రైతులకు సరఫరా చేశారు. రెడ్డిపల్లి దగ్గర ఫాడర్ సీడ్ మల్టిప్లికేషన్ ఫార్మ్‌ను ఏర్పాటు చేశారు.

పందుల పెంపకం:

గ్రామ ప్రాంతంలో ఆదాయాభివృద్ధికి, మాంస వినియోగానికి పందు ల పెంపకం దోహదపడుతోంది. రాష్ట్రంలో ఐటీడీఏ, ఐఆర్‌డీపీ సంస్థ లు పందుల పెంపకంలో కృషి చేస్తున్నాయి. పందుల్లో కొవ్వు శాతం అభివృద్ధికి, వాటి బరువు పెంచడానికి కృష్ణపురం (వైజాగ్) వద్ద ఒక పిగ్గరీ డెవలప్‌మెంట్ సముదాయాన్ని ఏర్పాటు చేశారు.

పట్టు పరిశ్రమ:

రాష్ట్ర వ్యవసాయ రంగంలో మరో ముఖ్య అంతర్భాగం పట్టు పరిశ్రమ. 1975లో 300 టన్నులు మాత్రమే ఉత్పత్తి సామర్థ్యం ఉన్న పట్టు పరిశ్రమ 1981 నాటికి ఏడువేల మెట్రిక్ టన్నులు, 2008-09 నాటికి 40,157 మెట్రిక్ టన్నుల కకూన్స్‌ను ఉత్పత్తి చేయగలిగింది.

పట్టు పరిశ్రమకు కావాల్సిన మౌలిక సౌకర్యాలను ప్రభుత్వం కల్పిస్తోంది. ఈ పరిశ్రమలో 60 శాతం మహిళలే పని చేస్తున్నారు. 2008-09లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సిల్క్ ఉత్పత్తులకు చెందిన అనేక పథకాలపై రూ.254.5 కోట్లు ఖర్చుచేసింది. సిల్క్ ఉత్పత్తిలో రాష్ట్రానిది రెండో స్థానం. కరువు ప్రాంతాలైన రాయలసీమలో మల్బరీ పంట ఎక్కువగా కేంద్రీకృతమైంది.

సిల్క్ ఉత్పత్తుల రకాలు:

ఇవి రెండు రకాలు:

1. మల్బరీ పంట ఆధారంగా పండించే పట్టు పురుగులు
2. నాన్ మల్బరీ.. అంటే 'ఎరి', 'టస్సార్'లు. గిరిజన ప్రాంతాల్లో వీటిని పండిస్తున్నారు. టస్సార్ సిల్క్‌వార్మ్స్‌ను అటవీ ప్రాంతాల్లో సాగు చేస్తున్నారు. థాయ్‌లాండ్ నుంచి తెచ్చిన సిల్క్ వార్మ్స్ (పట్టుపురుగు) సీడ్స్ ద్వారా 3ఎ గ్రేడ్ ముడి సిల్క్‌ను కోస్తా ప్రాంతాల్లో తయారుచేస్తున్నారు.

టస్సార్ కల్చర్:

ఈ పట్టుపురుగులను ఆదిలాబాద్, కరీంనగర్, వరంగల్, ఖమ్మం అటవీ ప్రాంతాల్లో లభించే వుడ్ ప్లాంట్స్ మీద ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. 2008-09లో ఉత్తర తెలంగాణాలో రికార్డ్ స్థాయిలో 166.67 లక్షల టస్సార్ కకూన్ల ఉత్పత్తులను సెరికల్చర్ శాఖ సాధించింది. మూడు వేల గిరిజన కుటుంబాలు టస్సార్ ఉత్పత్తులపై ఆధారపడి జీవిస్తున్నాయి.

ఎరికల్చర్:

ఇది కాస్టర్ ప్లాంట్స్‌పై మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ, రంగారెడ్డి, తూర్పుగోదావరి జిల్లాల్లో సాగవుతోంది. 1995లో స్వర్ణాంధ్ర, హేమావతి, కల్పతరువు అనే మూడు కకూన్ రేసులను హిందూపూర్‌లోని సెరికల్చర్ రిసెర్చ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ రూపొందించింది. ఎరికల్చర్ ఇప్పుడు కర్నూలు, అనంతపురం జిల్లాలకు కూడా విస్తరించింది.

ఇవికాక పర్యావరణానికి హాని కలిగించని సెరి రిచ్, సెరిశుభ్ర వంటి చీడను ప్రతిఘటించే రకాలను కూడా సాగు చేస్తున్నారు. వీటి వల్ల ఒక్కో రైతుకు ఐదు నుంచి పది కేజీల పట్టుపురుగుల ఉత్పత్తి పెరిగింది. బై వోల్టైన్ హైబ్రీడ్ ద్వారా అంతర్జాతీయ స్థాయి సిల్క్‌ను ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు.

మాదిరి ప్రశ్నలు

1. ఏ రంగం అభివృద్ధికి జీవక్రాంతి పథకం అమలు చేస్తున్నారు?

ఎ) పశుసంవర్ధక బి) మత్స్య
సి) హార్టికల్చర్ డి) ఏదీ కాదు

2. రాష్ట్రీయ కృషీ యోజన (పశు సంవర్ధక రంగం)కు సంబంధించి 11వ ప్రణాళిక లక్ష్య వృద్ధిరేటు శాతం?

ఎ) 15 బి) 9 సి) 4 డి) 10

3. ముర్రా, దియోనీ రకాలు వేటికి సంబంధించినవి?

ఎ) ఎరువుల్లో కొత్త రకాలు
బి) అధిక దిగుబడి వంగడాలు
సి) పశుసంవర్ధక హైబ్రిడ్ రకాలు
డి) ఏదీ కాదు

4. పశు సంవర్ధక ఉత్పత్తుల ద్వారా రాష్ట్రంలో సుమారు ఎన్ని లక్షల మందికి ఉపాధి లభిస్తోంది?

ఎ) 30 బి) 60 సి) 20 డి) 5

5. ప్రధాన మంత్రి ప్రత్యేక ప్యాకేజీకి సంబంధించి వీటిలో సరైంది?

ఎ) రైతుల ఆత్మహత్యలు జరుగుతున్న జిల్లాల్లో అమలు చేస్తున్న పథకం
బి) అన్ని జిల్లాల్లో అమలు చేస్తున్నారు
సి) ఉత్తర కోస్తా, దక్షిణ తెలంగాణాల్లో మాత్రమే అమలు చేస్తున్నారు
డి) ఏదీ కాదు

6. రాష్ట్రంలో ఆర్టిఫీషియల్ ఇన్ సెమినేషన్‌ను నిర్వహిస్తున్న గ్రూపులు?

ఎ) రైతుమిత్ర బి) గోపాలమిత్ర
సి) ఆదర్శ రైతులు డి) బి, సి

7. అన్ని రకాల చేపల ఉత్పత్తిలో దేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థానం?

ఎ) ఒకటి బి) రెండు సి) మూడు డి) ఐదు

8. సముద్ర చేపల ఉత్పత్తుల్లో దేశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థానం?

ఎ) ఐదు బి) రెండు
సి) ఒకటి డి) నాలుగు

9. బ్రాయిలర్ గుడ్ల ఉత్పత్తిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థానం?

ఎ) ఒకటి బి) రెండు
సి) మూడు డి) నాలుగు

10. రాష్ట్రంలో ఏడాదికి సుమారు ఎన్ని కోట్ల కోడిగుడ్లు ఉత్పత్తి అవుతున్నాయి?

ఎ) 1925 బి) 2000
సి) 1000 డి) 500

11. మల్బరీ, సెరీ కల్చర్ కింద 2008- 09లో రాష్ట్రం ఎన్ని మెట్రిక్ టన్నుల ఉత్పత్తి సాధించింది?

ఎ) 40,157 బి) 30 వేలు
సి) 50 వేలు డి) 20 వేలు

12. టస్సార్ కల్చర్ పట్టు పురుగులను ఉత్పత్తి చేస్తున్న జిల్లాలు?

ఎ) ఆదిలాబాద్, కరీంనగర్ బి) వరంగల్

సి) ఖమ్మం డి) అన్నీ

13. ఎరి కల్చర్ సాగుచేసే జిల్లాలు?

ఎ) మహబూబ్‌నగర్, నల్గొండ బి) రంగారెడ్డి

సి) తూర్పుగోదావరి డి) అన్నీ

సమాధానాలు

1	ఎ	2	బి	3	సి	4	బి	5	ఎ
6	బి	7	బి	8	ఎ	9	ఎ	10	ఎ
11	ఎ	12	డి	13	డి				